

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייים

ע"פ 7669/17

ע"פ 8032/17

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט י' אלרון

המערער ב-ע"פ 7669/17: ואיל הייב

המערער ב-ע"פ 8032/17: ענאן פלאח

נ ג ד

המשיבה בשני הערעורים: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נצרת ב-
ת"פ 09-16-051067 מיום 02.08.2017 שניתן על ידי כב'
השופט ח' טבאג

תאריך הישיבה: ד' בתשרי התשע"ט (13.09.2018)

בשם המערער ב-ע"פ 7669/17: עו"ד שאדי עותמאן

בשם המערער ב-ע"פ 8032/17: עו"ד עבד אלמגיד פאהום

בשם המשיבה בשני
הערעורים: עו"ד נילי פינקלשטיין

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. לפנינו שני ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בת"פ 51067-09-16 (השופט ח' טבאג) מיום 2.8.2017, במסגרתו נגזר על כל אחד משני המערערים בע"פ 8032/17 ובע"פ 7669/17 עונש של 42 חודשי מאסר בפועל, וכן עונש של 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעברו כל אחת מהעבירות שבהן הורשעו. כן הטיל בית המשפט על כל אחד מהמערערים קנס בסך 7,000 ש"ח או 50 ימי

מאסר תמורתו. שני הערעורים נדונו יחד מאחר שהמסכת העובדתית שבבסיסם והעונשים שנגזרו על שני המערערים זהים.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. המערערים הורשעו על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; חטיפה בצוותא לפי סעיף 369 בצירוף סעיף 29 לחוק; סחיטה באיומים בצוותא לפי סעיף 428 בצירוף סעיף 29 לחוק; שוד בצוותא לפי סעיף 402(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק; והחזקת סכין שלא כדין בצוותא לפי סעיף 186 בצירוף סעיף 29 לחוק.

3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ענאן פלאח, המערער בע"פ 8032/17 (להלן: ענאן) וואיל הייב, המערער בע"פ 7669/17 (להלן: וואיל), חברו יחד לחטיפת המתלונן, וכפו עליו באלימות ובאיומים להודות שניהל קשר רומנטי עם רולא פלאח (להלן: רולא) בעת שהייתה נשואה לענאן, תוך שתיעדו את הודאתו.

לצורך כך במהלך חודש אוגוסט 2016 היבא אכרם (להלן: היבא), עימה ענאן ניהל מערכת יחסים, יצרה קשר עם המתלונן באמצעות פרופיל Facebook פיקטיבי שהקימה ופיתחה את האחרון להגיע לפגישה עימה ביום 30.8.2016 בבית קפה בנצרת עילית.

המערערים הצטיידו בסכין ובחפץ הנחזה לאקדח וכרבע שעה לאחר תחילת הפגישה בין היבא למתלונן הופיעו בבית הקפה. המערערים דרשו מהמתלונן לשוחח עימם מחוץ למקום והובילו אותו לעבר רכבם תוך שאחזו בזרועותיו בחוזקה. לאחר שסרב המתלונן להיכנס לרכב, פגע ענאן בפניו באמצעות ברכו ושבר את אפו של המתלונן אשר החל לדמם על בגדיו. בשלב זה הוכנס האחרון בכוח על ידי המערערים אל הספסל האחורי ברכב.

מיד לאחר מכן נכנסו המערערים אל הרכב. ענאן נהג ברכב לאזור מיוער וחשוך סמוך לקיבוץ סוללים, בעוד שוואיל שלף סכין ואחז בה בסמוך לפניו של המתלונן במהלך הנסיעה.

כאשר הגיעו השלושה למקום ויצאו מהרכב, ענאן דרש מהמתלונן לפרט אודות הקשר שניהל עם רולא על מנת שיתעד זאת בצילום וידאו, וציין כי אם לא יעשה זאת

ייפגע. במקביל וואיל הציג בפני המתלונן חפץ הנחזה לאקדח, בעוד שהמשיך לאחוז בידו בסכין. המתלונן, שחשש מפני המערערים עשה כדבריהם וסיפר על אודות הקשר שניהל עם רולא בעוד ענאן מתעד זאת באמצעות מצלמת מכשיר הטלפון הנייד שהיה ברשותו.

בנוסף, דרשו המערערים מהמתלונן לשלם 50,000 ש"ח כפיצוי על שניהל קשר עם רולא בעודה אישה נשואה באמצעות אדם נוסף שיפנה אליו תוך כשבוע, ונטלו את מכשיר הטלפון הנייד שלו; סכום של 300 ש"ח במזומן מארנקו; וצמיד זהב בשווי 5,000 ש"ח שהיה על פרק כף ידו.

לאחר מכן שבו המערערים שבו עם המתלונן אל בית הקפה, תוך שניסו לחמוק ממצלמות האבטחה בסמוך למקום.

תסקירי שירות המבחן

4. בפני בית משפט קמא הוצגו תסקירי שירות המבחן בעניינם של המערערים.

5. מהתסקירים בעניינו של ענאן עלה כי הוא נטל "אחריות מלאה ופורמאלית" אודות המיוחס לו בכתב האישום המתוקן, ומסר כי העבירה תוכננה מראש ונבעה מרצונו להביא עדות לבית הדין השרעי שבה יוכיח כי אכן הייתה הפרת אמון מצד אשתו.

שירות המבחן התרשם כי ענאן סובל מדפוסי התנהגות תוקפניים, וללא מעורבות טיפולית ייעודית ואינטנסיבית קיים סיכון גבוה להישנות עבירות. עוד עלה מהתסקירים כי העבירות מושא הערעור בוצעו כאשר ענאן היה משולב בטיפול במסגרת התיק הפלילי שהתנהל נגדו בבית משפט השלום בנצרת. בנסיבות אלה, המליץ שירות המבחן לשנות את תנאי מעצרו על מנת שיוכל לעבור טיפול במסגרת הטיפולית "בית נועם" ולדחות את הדיון בעניינו בשלושה חודשים, אך המלצה זו לא התקבלה על ידי בית משפט קמא.

6. מהתסקיר בעניינו של וואיל עלה כי לחובתו שתי הרשעות קודמות בגין עבירת תקיפת שוטר, עבירת נשק וניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה, וכי ריצה עונש מאסר למשך 3 שנים. עוד עלה מהתסקיר כי קיבל אחריות פורמאלית לביצוע העבירה נשוא

הערעור דנן, תוך שבלטו קשייו לקבל אחריות על מעשיו, בציינו כי נענה לבקשת ענאן לסייע לו, אך במהלך האירוע נגרר ופעל באלימות.

שירות המבחן התרשם כי וואיל פועל מתוך רמת תפקוד בינונית עד נמוכה, ואימץ לאורך השנים נורמות עברייניות; קושי בוויסות דחפים; וכי הוא נוטה בסיטואציות מורכבות להגיב באופן אימפולסיבי. לאור מאפייני אישיותו של וואיל, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות מפרת חוק בעתיד על ידו. בסיכום הדברים, נמנע שירות המבחן מכל ההמלצה טיפולית בעניינו.

גזר הדין של בית משפט קמא

7. בגזר דינו דן בית המשפט קמא בפגיעה בערכים חברתיים המוגנים תוצאת מעשי המערערים, בהם שמירה על חירותו וכבודו של הפרט והגנה על שלמות גופו, והתייחס למדיניות הענישה המחמירה הנוהגת ביחס לעבירת החטיפה.

באשר לנסיבות הקשורות לעבירה, קבע בית משפט קמא כי מעשי המערערים תוכננו בקפידה ולו בהתנהגות אלימה ובגרימת חבלות למתלונן.

לאור כל אלו, קבע בית המשפט שמתחם העונש ההולם בעניינם של המערערים נע בין 23 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

8. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, שקל בית משפט קמא את העובדה כי המערערים נטלו אחריות מלאה על מעשיהם גם אם באופן פורמאלי בלבד, ובכך חסכו זמן שיפוטי. בנוסף לכך עמד על הערכת שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות על ידי שני המערערים. כן נקבע כי אף שנערכה סולחה בין משפחת המתלונן לענאן, אין להקל בעונשם של המערערים לאור חומרת העבירות והעובדה שבוצעו לאחר תכנון מוקדם ובצוותא חדא.

בית משפט קמא שקל לחומרא את העובדה כי ענאן בחר לבצע את העבירות החמורות שתוארו לעיל אף כי מתנהל נגדו במקביל תיק פלילי בגין אלימות במשפחה, במסגרתו הפגין נכונות ליטול חלק בתוכנית טיפולית ייעודית לאלימות. על רקע זה, ועל רקע העובדה כי ביקש להפנותו להליך טיפולי רק בשלב מאוחר בהליכים נגדו, דחה בית המשפט את בקשתו לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום. זאת, תוך שקבע כי הבקשה להפנותו להליך טיפולי נועדה לאפשר לו לחמוק מעונש בגין מעשיו.

באשר לוואיל, בית משפט קמא שקל לחומרא את הרשעותיו הקודמות במסגרתן נדון לשלוש שנות מאסר בפועל בגין ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה ועבירת נשק, ולשני חודשי מאסר בגין תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו.

בשל כל אלו, קבע בית המשפט שיש למקם את עונשם של המערערים "ברף הבינוני-גבוה" של מתחם העונש ההולם, וגזר על כל אחד מהם עונש של 42 חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים כמפורט בפסקה 1 לעיל.

טענות הצדדים בערעור

9. הערעורים עוסקים בחומרת עונש המאסר בפועל שנגזר על המערערים.

10. ענאן טען כי שגה בית משפט קמא משדחה את המלצת שירות המבחן לאפשר לו להמשיך בהליך שיקומי שהחל בו לדבריו לפני ביצוע המעשים שנדונו בתיק זה, או לחילופין להורות על שילובו בהליך טיפולי אחר בכדי להפחית את הסיכוי להישנות התנהגותו העבריינית בעתיד. כמו כן, נטען כי בית משפט קמא שגה משגזר על שני המערערים עונשים זהים אף כי בניגוד לוואיל, לו עצמו אין רישום פלילי; הוא הביע נכונות להשתקם; ושירות המבחן המליץ בעניינו על הליך טיפולי.

11. וואיל טען כי בית משפט קמא לא נתן משקל מספיק להודייתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן ובחסכון הזמן השיפוטי עקב כך. עוד נטען כי בית משפט קמא לא התחשב בנסיבותיו האישיות, ובכלל זה מצבו הכלכלי הקשה, מרכזיותו בפרנסת משפחתו, ובעובדת מצבו הבריאותי של אביו. זאת ועוד, נטען כי יש לאבחן בין חלקו במעשים לבין חלקו של ענאן אשר יזם והוביל את הפגיעה במתלונן, דבר שלא בא לידי ביטוי בענישה השווה שנגזרה עליהם.

12. מנגד, באת כוח המשיבה טענה שאין מקום להקל בעונשם של המערערים נוכח חומרת מעשיהם וביקשה לדחות את ערעורם.

13. באשר לענאן, טענה באת כוח המשיבה כי מתסקיר שירות המבחן המעודכן שהוגש לבית המשפט עולה כי הוא משולב בהליך טיפולי בין כותלי בית הסוהר, וכי קיימת חשיבות בהשלמת ההליך הטיפולי שהחל בו. עוד טענה באת כוח המשיבה כי מדבריו של מערער זה ניכר כי לא הפנים את חומרת מעשיו. בנוסף על כך, הצביעה

באת כוח המשיבה על העובדה כי המעשים מושא הערעור דנן בוצעו בעוד מתנהל נגד ענאן הליך פלילי בגין עבירת אלימות במשפחה.

14. באשר לוואיל, טענה באת כוח המשיבה כי אין מקום להקל בעונשו נוכח מעורבותו במעשים, תוך שהדגישה כי הוא היה זה אשר איים על המתלונן בסכין אותה אחז למול פניו, והצביעה על עברו הפלילי.

דיון והכרעה

15. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ועיון בגזר דינו של בית משפט קמא ובתסקירי שירות המבחן המעודכנים בעניינם של המערערים, דין הערעורים להידחות.

16. ככלל, ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בחומרת העונש שנגזר עלי ידי הערכאה הדיונית (ע"פ 27/17 בסל נ' מדינת ישראל (12.12.2017)). אנו סבורים שמקרה זה אינו נמנה עם אותם מקרים שמצדיקים את התערבותנו כערכאת ערעור.

17. לא ניתן להקל ראש במעשיהם של המערערים אשר פעלו בצוותא חדא ולא היססו לחטוף את המתלונן ולהכות בו עד זוב דם בכדי לקדם את עניינו של ענאן בהליכי הגירושין שלו עם רולא. מעשיהם, אשר ניתן להתרשם כי תוכננו בקפידה, נועדו לנטוע במתלונן אימה.

18. המערערים הובילו את קרבנם למקום חשוך ומבודד בו יחשוש כי איש לא יוכל לבוא לעזרתו, ויצרו מצג לפיו לא יהססו להורגו אם יסרב לדרישותיהם. זאת, תוך שוואיל איים עליו בסכין ובחפץ הנחזה לאקדח.

19. יש להוקיע מהיסוד את התופעה הפסולה של ניסיון להשגת יתרון משפטי בסכסוכי גירושין תוך שימוש באלימות ובאימים, ולקבוע במקרים אלו ענישה מחמירה ומרתיעה. אמנם, הליכי גירושין בין בני זוג לעיתים רוויים ברגשות קשים, אך אין בכך בכדי להקל בחומרת מעשיהם של בני הזוג ושל אלו שמסייעים להם בכך.

20. בנסיבות אלה, לא ראינו מקום להתערב בעונש שהוטל על המערערים באופן שיקל עם מי מהם, ואף ניתן לומר כי בית משפט קמא הקל עימם לנוכח חומרת מעשיהם.

21. סוף דבר, דינם של שני הערעורים להידחות.

ניתן היום, א' בחשוון התשע"ט (10.10.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט